

[Anker Lau.]

allerede ved anden behandling, og derefter havde forbrugerne haft mulighed for at gøre sig gældende mellem anden og tredje behandling. Det er lidt sent at komme i tanker om det nu, da alt er afgjort. Men det værste af det hele er, at man nu udskyder tidspunktet for en tilpasning og for liberalisering af en lang række vigtige varer til en uvis fremtid.

Markedsplanerne forudsætter en ændret arbejdsdeling i Europa. Dette modarbejder man med en fortsat beskyttelse. Vi ved alle, at en omstilling må finde sted. Vi ved også, at det kan gøre ondt mange steder, og at man vil støde på den almindelige træghed over for enhver forandring, selv til det bedre. Men jeg ville dog tro, at man ville fremkalde denne omstilling på et tidspunkt, hvor det kan ske under de gunstigste mulige vilkår. I stedet trækker man nu tiden og pinen ud for en lang række produktioner.

Danmarks situation er i dag så gunstig for en omstilling, som vi nogen sinde kan vente den bliver. Det havde været endnu bedre, om man på et tidligere tidspunkt, således som vi år efter år har tilrådt, var begyndt en dyberegående liberalisering. Det har vi stillet forslag om gang på gang og fået dem forkastet. I dag er vor økonomi udadtil og indadtil så stærk som nogen sinde, vi har fuld beskæftigelse, ja, vi har på flere områder en udtalt mangel på arbejdskraft, derfor vil en overflytning af kapital og arbejdskraft i dag kunne ske så smertefrit, som det nu engang er muligt. Hvorledes situationen bliver om 2, 3 eller flere år, ved derimod ingen, men vi kan risikere til den tid at stå i en situation med arbejdsløshed og dårlig økonomi, og så vil det blive meget sværere at fuldføre det værk, der skal bringe os fremskridtet på de store markeder. Dette er i virkeligheden vor hovedbetragtning i den nuværende situation, og derfor vil vi ikke have noget medansvar for hele denne lovgivning, således som regeringen har tilrettelagt dens udvikling.

Den højtærede handelsminister mente i går, at jeg burde støtte den liberalisering, der nu sker. Jeg håber, at den højtærede handelsminister efter det, jeg har sagt i dag, i hvert fald bedre forstår vort stand-

punkt. Jeg erkender ganske åbent, at der trods alt sker en betydelig liberalisering. Vi stemmer jo heller ikke imod denne liberalisering; men efter den forringelse af såvel toldlov som friliste, der er resultatet af udvalgsarbejdet, kan vi ikke stemme for denne lovgivning. Hvis ministeren havde kunnet fastholde sit oprindelige forslag, ville der have været store chancer for, at vi kunne have fundet hinanden, men med den her givne motivering vil mit parti altså undlade at stemme ved den endelige afstemning.

Poul Møller: Det ærede medlem hr. Lars P. Jensen gjorde nogle bemærkninger om den lange rejse, udvalget har måttet igennem for at nå frem til vejs ende i dag. Jeg ved ikke, om det ærede medlem har ret i den meget kategoriske påstand, at det har været det største udvalgsarbejde i folketingets historie. Det har vel med hensyn til kvantitet været noget af det mest overvældende og uoverkommelige, vi har været ude for i efterkrigsårene; om det så har haft den samme kvalitet, den samme betydning, må man ganske overlade til andre at bedømme.

Arbejdet blev så hårdt, ikke mindst fordi der var så mange ting, der måtte ændres efter det oplæg, regeringspartierne kom med her i november. Det var ganske klart, da vi så regeringens og regeringspartiernes forslag, at de ikke kunne danne et tilfredsstillende grundlag for arbejdet inden for de syv landes frihandelsområde, men på væsentlige områder måtte ændres af det høje ting. Dette oplæg fra regeringen medførte da også, at erhvervene var så stærkt opskræmte, at udvalget fik disse mange deputationer og disse mange henvendelser, som det ærede medlem hr. Lars P. Jensen har gjort rede for — op til 800 henvendelser: Der var virkelig skabt en frygt, en skræk hos mange erhvervsdrivende og inden for arbejderbevægelsen, således at arbejdet derved blev meget vanskeligt og udvalget under et kraftigt tidspres måtte bedømme indholdet af henvendelserne og træffe hastige afgørelser.

Vi er nu nået frem til, at der er gennemført 260-270 væsentlige ændringer i de to lovforslag, og at der undervejs er gennemført ændringer i andre love, i omsætningsafgifts-